הדגים של הצאר

סיפור רוסי

צאר אפון התיישב על הצוק, בחוף המפותל של הנהר הרחב הזורם בגבול הממלכה שלו. נכון, מעבר לגבול לא הייתה ממלכה אחרת אלא רק ערבה ריקה שאליה איש לא העז לצאת. היא הייתה ריקה וכל כך פראית שניסתה לנשוך בעקבים של כל הנכנס לשם. ומה היה אחרי הערבה הזו לא ידע איש.
הממלכה של צאר אפון הייתה לא גדולה, ולא זקוקה הייתה לטיפול רב. את המסים של שלוש מאות משקי האיכרים אסף ראש המשמר, ואתו צבא של עשרה חיילים. בכל הממלכה היה רק שודד אחד, וונקה קאשין, וגם הוא ישב בכלא. כך שבעיות ניהול הממלכה לא היו רבות

והצאר מדי בוקר יצא לנהר לזרוק למים שלשול על קרס. העם חשב שהצאר יוצא לדוג, אך הוא בעצמו ידע שאין לכך כל סיכוי. בימים אלה הדגים לא רק בשלשולים, אבל אפילו למטבעות זהב לא יננגסו.

וכך הדג שותק כמו דג, למרות שהבורים יודעים לדבר, ושפמנונים שוכבים בבוץ על הקרקעית הנהר וכנראה קוראים ספרים. גם השלשולים לא טיפשים היו. הם ידעו שאם לא יתפתלו, לא ירדו מהקרס, שום בעל חיים לא ינגוס אותם, כלומר, על

הקרס המקום שלהם הוא הבטוח ביותר. והצפרדעים שישבו על עלים של שושני המים לא קרקרו בקרקור פשוט אלא שרו שירים במקהלה. בערבים, אחרי העבודה, העם רץ לנהר בהמונים לשמוע את שירת הצפרדעים, ואם הן שרו יפה באותו יום, הצטרפו לכך גם האזרחים בעצמם.
סיפרו שפעם, מפופלנציה רחוקה בא חיל עצום להלחם במלכת הצאר אפון, אך כשהגיעו לנהר הוקסמו כל כך משירת הצפרדעים ששכחו לגמרי לשם מה טרחו לבוא למרחקים כאלה.
והכל התנהל בסדר מופתי, גם לצאר שקט, גם השלשולים מרוצים, גם הדגים שלמים וגם העם שמח, אלא שאז קרה דבר. מעבר לעיקול הנהר הופיעו תריסר ספינות של סוחרים מעבר לים עם הסחורה שלהם. מרחוק באו וכנראה שבדרך לא פגשו שווקים לסחורתם.

זה לא היה רע כל כך, אלא שהקופה בממלכת הצאר אפון הייתה ריקה כבר מזמן. עוד הסבא של הצאר, שאהב לבלות טוב, דאג לרוקנה. מזל שעוד הכתר נשאר. כך שלא היה כסף כדי לקנות את הסחורה שבאה מעבר לים, לא לצאר בעצמו וקל וחומר לא לאזרחים.
הצאר רצה להתחמק מהחוף בשקט ובהסתר, כדי שהסוחרים לא יטריחו את ממלכתו, אבל גבוה על התורן של הספינה הראשונה ישב נער צעיר וחד עיניים. הוא הביט על החוף וקרא "הביטו - צאר!", ואז כל הספינות פנו אל החוף והסוחרים התחילו לפרוק את סחורתם, משי סיני, שטיחים פרסיים, חרבות דמשקאיים, ועוגות מגנואה, וכאלה טעימות שרק אצבעות ללקק.
ליקק הצאר אפון את אצבעותיו והלך לחפש בבית האוצר שלו, אולי פרוטת זהב

כלשהי הסתתרה באיזה סדק. אבל איפה..! אפילו מנהל בית האוצר הממלכתי כבר שנים בלי משכורת יושב, כמו כל האנשים הרגילים, ולא התלונן - ממילא אין לו כל עבודה.
הצאר לקח את הארגז ריק של בית האוצר ומרוב צער הלך לנהר לזרוק אותו שם. סחב אותו איכשהו לחוף ופתאום מולו באים הסוחרים ושואלים. "ודאי אתם תופסים דגים כאן, ואולי תסכימו גם לנו קצת לדוג."
הרגיש הצאר בהזדמנות ואומר "אפשר. אבל קודם צריך תמורה לשלם לאוצר. שלוש אפונולות כסף עבור קרס, שתי אפונולות עבור ענף ערבה, כי הרי אין לכם חכות, ועוד חצי אפונולה עבור שלשול לפיתיון.
השלשולים שהיו בסביבה התחפרו לתוך האדמה מרוב בושה - רק חצי אפונולה

שווים?
והסוחרים מיד שמו ידיהם לכיסים וכמעט את כל הארגז מילאו לצאר, ואלה שלא היה להם יותר כסף, גם זהב שמו. ומיד התחילו להכין חכות מענפי הערבה ולשים שלשולים על קרסים.
הצאר חשב שישבו יום - יומיים על החוף וימשיכו לשוט בדרכם. אך כשרק

שלשולים נפלו למים כך גם נגיסת דגים התחילה. קרפיונים, בורים, אמנונים, זאבי-מים. הסוחרים רק הספיקו להכניס אותם לחביות מים ולהעמיס על הספינות. לא עברה שעה והעמיסו הכל עד הסנטרים והפליגו הביתה.
הצאר הביט אחריהם ונעלב קשה על הדגים, שהם רק אצל הזרים נושכים...
ואז יצא על פני המים שפמנון סטברידוביץ', מלך הנהר, וגם הוא הביט אחרי הספינות.
"איך זה, שפמנון סטברידוביץ', אתם מעליבים את השכנים שלכם?" נזף בו הצאר אפון "האורחים רק חצי שעה ישבו כאן ויצאו עם חביות מלאות?"
"אלה הכל נוער, צעירים" ענה לו מלך הנהר "הם החליטו לים לצאת. 'משעמם לנו כאן בבית..' אמרו. 'רוצים' אמרו 'לראות עולם, להוכיח את עצמנו'..."